

Riksbankens e-krona

170314 Projektplan

Fas 1

mars 2017

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
1. Inledning	2
2. Projektarbetet.....	4
2.1 Delprojekten under fas 1, 2017	6
2.2 Avgränsningar i projektet.....	6
2.3 Riskhantering i projektet.....	6
2.4 Övergripande resursbehov för projektet.....	7
2.5 Projektorganisation.....	7

1. Inledning

Denna handlingsplan har tagits fram för att Riksbanken, i ett projekt, förutsättningslöst vill undersöka möjligheten att ge ut ett elektroniskt betalningsmedel, e-kronor, som ett komplement till kontanter. Riksbanken har dock inte fattat något beslut om att ge ut e-kronor.

Bakgrunden till att Riksbanken vill undersöka denna frågeställning är bland annat att kontantanvändningen under en längre period stadigt minskat i Sverige, samtidigt som Riksbanken enligt lag har i uppdrag att försörja landet med sedlar och mynt. Den privata sektorn reducerar allmänhetens tillgång och användarbarhet av sedlar och mynt och kan i förlängningen komma att bestämma tillgången till centralbankspengar och betalmetoder. Hur påverkas Riksbanken, den finansiella sektorn och samhället i det läget kontanter inte används i större omfattning? Dessa och många andra frågor bör besvaras innan Riksbanken kan besluta om att ge ut, eller inte ge ut, en e-krona.

Den främsta anledning till den minskade kontantanvändningen antas vara den tekniska utvecklingen i samhället som alltmer möjliggjort användandet av elektroniska betalningar för allmänheten, organisationer och företag. Denna utveckling har pågått i flera år och nya metoder och tekniker utvecklas allt snabbare, liksom efterfrågan på snabba och enkla elektroniska betalningssätt. Det finns således anledning att undersöka om Riksbanken kan använda nya metoder och tekniker för att tillhandahålla ett betalningsmedel som är garanterat av Riksbanken på samma sätt som sedlar och mynt, och under vilka former detta i så fall skulle kunna ske. Flertalet legala frågeställningar måste också analyseras noggrant.

Utgångspunkten i projektarbetet är Riksbankens uppdrag att upprätthålla ett fast penningvärde och främja ett säkert och effektivt betalningsväsende i en ny digital omgivning.

En e-krona ska inte ersätta kontanter utan ses som ett komplement till kontanter.

I projektet ska relevanta frågor diskuteras och analyseras, och ett underlag tas fram som ska ge direktionen en tillräckligt god grund att stå på inför ett ställningstagande om Riksbanken ska ge ut ett elektroniskt betalningsmedel eller inte.

Frågor kring elektroniska betalningsmedel diskuteras idag internationellt både bland centralbanker, teknikföretag och på den finansiella marknaden. Projektet kommer därför bevaka den internationella utveckling och även aktivt söka samarbete med lämpliga parter, nationellt såväl som internationellt, så som exempelvis de nordiska centralbankerna.

I denna projektplan återfinns övergripande syfte och mål med projektet, förslag på projektorganisation, övergripande tidsplan och kostnaderna för projektet liksom en redogörelse över ingående delprojekt och en kommunikationsplan.

Projektet föreslås delas in i tre faser som beskrivs nedan (se figur 1). Denna indelning av projektet föreslås därför att beslut om inriktning och budget behöver fattas stegvis. Det är i nuläget inte möjligt att ha en fullständig överblick över alla delfrågor som behöver analyseras.

Projektet kommer sannolikt att behöva arbeta flera år framöver. Bland annat då den tekniska utvecklingen inom betalningsområdet är omfattande och det är svårt att överblicka vilka alternativ och möjligheter som finns för en e-krona bara ett par år framåt i tiden. Vår bedömning är därför att det är ändamålsenligt att ta ny ställning till projektets omfattning och inriktning löpande. Förslagsvis varje år i samband med ordinarie verksamhetsplan och budgetgenomgång.

Projektets syfte

Projektets syfte är att analysera Riksbankens möjligheter att ge ut ett elektroniskt betalningsmedel, ta fram förslag på vilka egenskaper detta betalningsmedel, en e-krona, borde besitta och svara på frågan om för- och nackdelar med att Riksbanken skulle välja att ge ut ett elektroniskt betalningsmedel eller inte.

Projektets mål

Projektets mål är att utarbeta ett eller flera förslag på en e-krona utgiven av Riksbanken som direktionen kan fatta beslut om att fortsätta utreda förutsättningarna för, i fas 2, eller välja att inte utreda mer.

2. Projektarbetet

Frågeställningar som ska analyseras inom projektet är bland annat olika betalningssätts egenskaper, systemfrågor, konsekvenser för betalningssystemet, finansiell stabilitet och marknadspåverkan, konsekvenser för penningpolitiken och dess styrsystem, tekniska frågor, legala aspekter, kommunikation och risker. Dessutom ska effekter på Riksbankens balansräkning och seigniorage och eventuellt andra verksamheter undersökas.

Ett övergripande förslag på hur en e-krona, utgiven av Riksbanken, skulle kunna vara utformad ska tas fram. Detta utgör fas 1 i projektet (se figur 2). Därefter beslutar direktionen om Riksbanken ska fortsätta projektet i ett andra steg, fas 2 (se figur 3).

I fas 2 utarbetas mer konkret operativa egenskaper, tekniker och testmiljöer för en föreslagen e-krona. I detta steg utarbetas även förslag på en styrning- och ledningsmodell för "e-krona systemet" och övriga legala frågor, såsom regelverk och avtal, ska utformas och behandlas. Handlingsplanen för fas 2 tas fram under hösten 2017 i samband med ordinarie verksamhetsplan och budgetprocess.

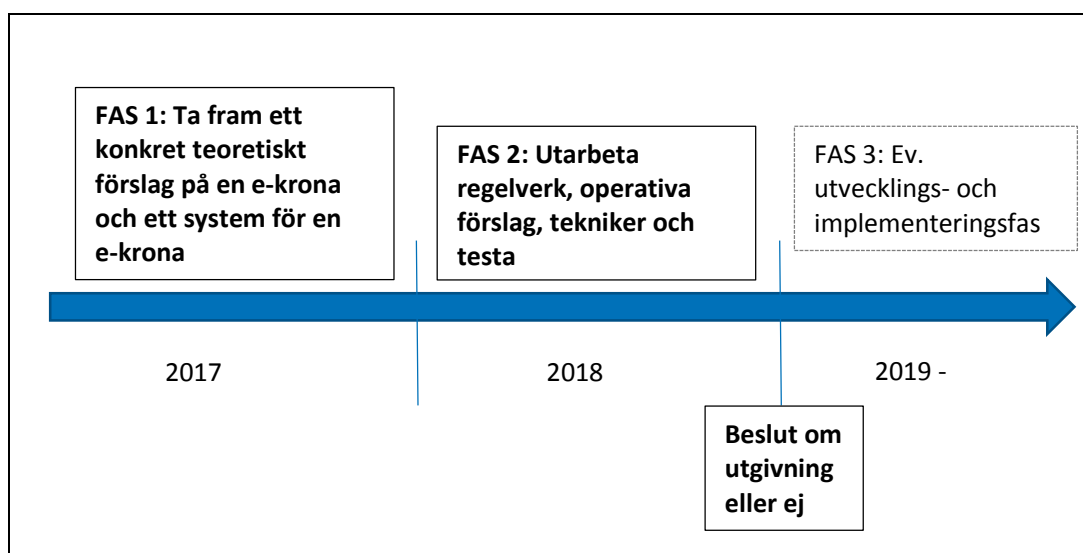
Först efter fas 2 beslutar direktionen om Riksbanken ska ge ut en e-krona eller inte.

Om direktionen beslutar att Riksbanken ska ge ut en e-krona inleds fas 3 i projektet (se figur 4). Fas 3 är utveckling- och implementeringsfasen. Under den här fasen kommer styrnings- och ägarfrågor, tekniker och den legala strukturen för en e-krona utvecklas i mer detalj och beslutas.

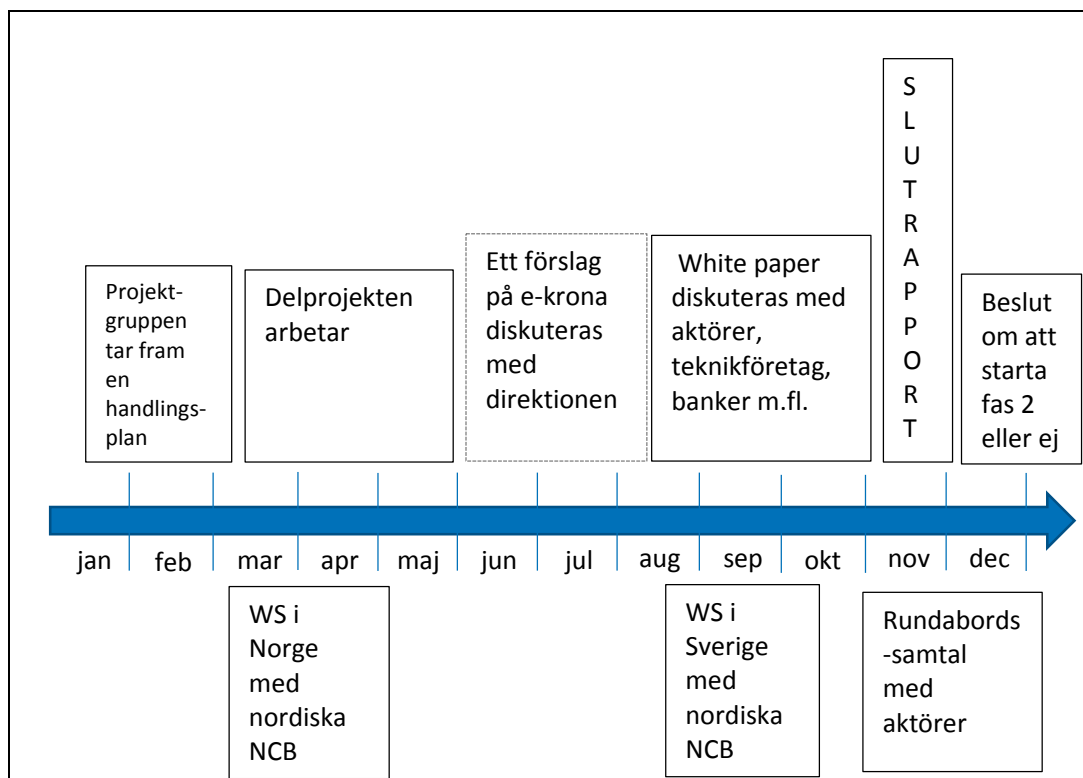
En kommunikationsplan har tagits fram för projektet och en övergripande version återfinns i bilaga 2.

Denna projektplan beskriver främst fas 1 i projektet.

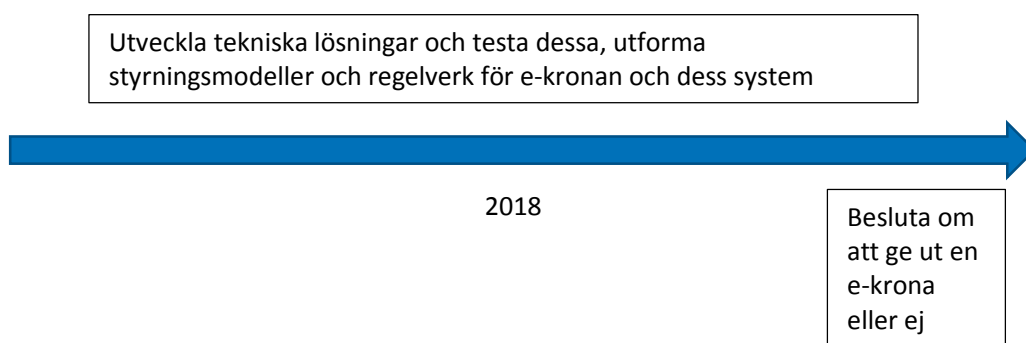
Figur 1. Projektets olika faser

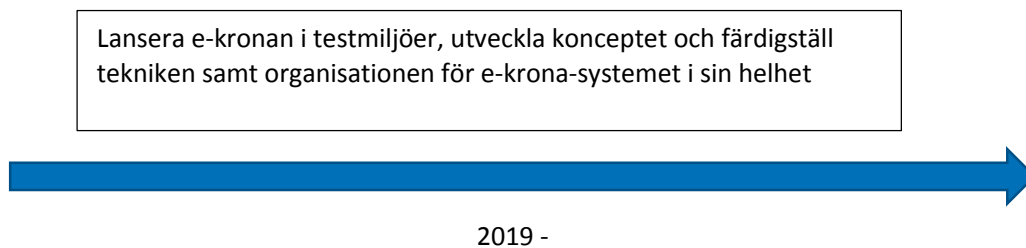
Figur 2. Fas 1, 2017

Figur 3. Fas 2, 2018

Figur 4. Ev. Fas 3, 2019 -

2.1 Delprojekten under fas 1, 2017

De frågor projektet föreslås ska undersökas under 2017, i fas 1, beskrivs mer i detalj i bilaga 1. Nedan listas delprojekten som alla genomförs inom ramen för de avgränsningar som redogörs för i 2.2.

- Användarperspektivet
- Kartlägga olika betalningssätts egenskaper
- Modell över e-krona
- Konsekvenser för betalningssystemet och finansiell stabilitet
- Konsekvenser för penningpolitiken och dess styrsystem
- Scenarioanalys av en e-krona
- Tekniken för en e-krona
- Legala aspekter

2.2 Avgränsningar i projektet

- Denna handlingsplan beskriver framförallt fas 1 i projektet (se figur 2).
- I fas 1 av projektet är analysen fokuserad på kort och på medellång sikt. Effekter av en e-krona och dess utformning på lång sikt diskuteras mer övergripande.
- I fas 2 när ytterligare avgränsningar för egenskaper hos e-krona gjorts, kan effekter på längre sikt analyseras mer ingående.
- E-kronan ska lämpa sig för betalningar av mindre storlek. Den utvecklas primärt inte för stora betalningar som hanteras via RIX eller betalningar mellan företag.
- E-kronan ska inte ersätta kontanter eller andra betalningslösningar utan ska vara ett komplement.
- E-kronans utgångspunkt ska inte vara att skapa ett nytt penningpolitiskt instrument eller primärt ha penningpolitiska syften. Dock ska implikationer för penningpolitiken och dess styrsystem analyseras. Efterhand kan detta omprövas.
- Det lösningsförslag på en e-krona som förordas ska vara flexibelt så att kronan kan anpassas och kopplas till ny teknik som utvecklas över tiden. Även dess funktioner och egenskaper ska kunna ändras över tid.

2.3 Riskhantering i projektet

Huvudprojektet ansvarar för den övergripande och samlade riskbilden i projektet.

Riskhantering är en viktig del i projektets alla delprojekt och faser. I fas 1 av projektet ser vi främst risker som kompetens och -resursbrist.

Huvudprojektet kommer utföra en projektriskanalys under våren och då även ta fram en risklista för de generella och övergripande riskerna. Risker som kan vara aktuella att bevaka är risker som dålig styrning, kostnadsökningar och förseningar. En annan övergripande risk är skadat förtroende för Riksbanken som kan bero på en undermålig lösning eller att allmänhetens förväntningar inte uppfylls. Denna typ av risker beaktas i fas 2 och 3 av projektet.

Delprojektledarna ansvarar för ändamålsenlig riskhantering inom sitt respektive delprojekt och för att analysera och bedöma risker med de föreslagna åtgärderna. Överlag är riskbedömning, spårbarhet, sårbarhet- och säkerhetsfrågor mycket viktiga både i projektet och i analysen av de olika frågeställningarna.

2.4 Övergripande resursbehov för projektet

Nedan listas övergripande kostnader och resursbehov för projektet. Merparten av kostnader och resursbehov återfinns specificerade i bilagan som beskriver delprojekten mer ingående. Däremot bär STA en del projektöverskrivande kostnader för t.ex. möten med motparter och teknikföretag och en nordisk centralbanksworkshop som enbart återfinns i tabellen nedan.

Budgetår	ÅA 2017	Kr 2017	2018	2019
ÅA	Ca 7 Årsarbetare ¹		Tas fram nov- dec 2017	Tas fram om aktuellt
Konsultstöd		Ca 2 konsulter inom Teknikdelprojektet 2-4 mkr	Se ovan	Se ovan
Övriga kostnader (resor, konferenser, seminarium etc.)		Ca 230 000		
Totalt	7 ÅA	230 000 kr + konsulter för teknik 2-4 mkr	Se ovan	Se ovan

2.5 Projektorganisation

Projektorganisationen består av en styrgrupp, projektledare, projektgrupp och referensgrupper. Deltagare i respektive grupp, dess roll och styrning beskrivs nedan.

Styrgrupp

Ordförande: Cecilia Skingsley

Styrgruppsdeltagare: Christina Wejshammar ABK, Kasper Roszbach AFS, Marianne Olsson AVS

AFM och APP adjungerade tills vidare.

Projektledare: Eva Julin STA

¹ Fördelade på Riksbankens avdelningar: STA: 1,9 ÅA, AFS: 1,75 ÅA, APP: 0,2 ÅA, ABK: 1 ÅA, AVS: 2 ÅA, AFM: 0,2 ÅA

Projektsamordning: Frida Erlandsson STA

Styrgruppens roll är att:

- Ordförande fattar beslut i projektet.
- Besluta om prioriteringar av projektets resurser.
- Följa upp projektets resultat och vid behov besluta om omprioriteringar.
- Följa upp projektets risker och vid behov besluta om åtgärder.
- Ytterst inför direktionen ansvara för projektet.

Projektledaren

Projektledarens roll är att:

- Driva projektet framåt.
- Ta fram beslutsunderlag till styrgruppen.
- Till styrgruppen föreslå prioriteringar av projektets resurser.
- Följa upp och informera styrgruppen om projektets resultat och vid behov föreslå omprioriteringar.
- Följa upp och informera styrgruppen om projektets risker och vid behov föreslå åtgärder.
- Informera direktionen (och vid behov fullmäktige) om projektets utveckling efter avstämning i styrgruppen.

Projektgrupp

Projektgruppen består av projektledaren Eva Julin STA, samt Björn Segendorff AFS, Ann Landelius AVS, Anna Wilbe AFS, Mats Wallinder ABK, Paola Boel APP, Ian Vitek STA, Gina Bayoumi STA, Pär Karlsson ABK, Jan Möller ABK och Frida Erlandsson STA, David Vestin APP, Per Åsberg-Sommar AFM.

Projektgruppens deltagare utses av avdelningarna och kan komma att ändras över tid.

Projektgruppens roll är att:

- Driva ingående delprojekt under ansvar av delprojektledarna och rapportera status till projektledaren.
- Stämma av sinsemellan så att alla delprojekt är väl samordnade.
- Följa upp och informera projektledaren om projektets risker och vid behov föreslå åtgärder.
- I de fall inte projektledaren gör det, informera styrgruppen och direktionen om respektive delprojekts utveckling.

Referensgrupper

Riksbankens ledningsgrupp samt betalningskommitté är referensgrupper för projektet.

Projektstyrning

Projektgruppen träffas regelbundet för att stämma av status i de olika delprojekten och informera varandra om pågående aktiviteter, externa kontakter, resursåtgång, leveransförmåga och måluppfyllelse.

Projektledaren träffar regelbundet delprojektledarna bilateralt för statusuppdatering.

Styrgruppen och referensgrupperna träffas vid behov.

Direktionen beslutar om handlingsplaner och budget för projektet. Direktionen informeras regelbundet om projektets arbete.